

מסכת יבמות דף צ.

• ת"ש...

משלם חולין טהורים, דכתיב "ונתן לכהן את הקדש", דבר הראוי להיות קדש	אכל תרומה טמאה בשוגג
שילם חולין טמאים	
וחכמים אומרים, אחד זה ואחד זה, תשלומיו תשלומין, וחוזר ומשלם חולין טהורין	סומכוס אומר משום רבי מאיר, אם בשוגג שילם טמאים, כסבור טהורין הם, תשלומיו תשלומין, ואם במזיד, אין תשלומיו תשלומין, דקנסינן ליה
והוינן בה, במזיד, אין תשלומיו תשלומין, אמאי קנסינן ליה, מאי מזיד יש כאן? אע"פ שידוע שהן טמאים, נתכון הוא לתשלומין הגונים? תבא על ברכה, דאכל מיניה מידי דלא קחזי ליה בימי טומאתו***, וקא משלם מידי דקחזי ליה בטומאתו, ואע"ג דתשלומין נעשים תרומה ולא חזי ליה בימי טומאה, הא מיהא לתשלומין מעליא איכוון?	
ואמר רבא ואמרי לה כדן, חסורי מחסרא, והכי קתני,	
משלם כל דהו, ואפילו חולין טמאים	אכל תרומה טמאה
משלם חולין טהורין	אכל תרומה טהורה
שילם חולין טמאים	
וחכמים אומרים, בין בשוגג ובין במזיד, תשלומיו תשלומין, וחוזר ומשלם חולין טהורין	סומכוס אומר משום רבי מאיר, אם בשוגג שילם טמאים, כסבור טהורין הם, תשלומיו תשלומין, ואם במזיד, אין תשלומיו תשלומין, דקנסינן ליה
אינה ראייה, דלעולם י"ל אין ב"ד מתנין לעקור דבר מן התורה, וודאי תשלומין הן, ואי מקדש בהו כהן, תפסי לה קידושי, אלא דזכוונת רבי מאיר ב"אין תשלומיו תשלומין", היינו דבעי למיהדר שלומי חולין טהורין, וקנסו שוגג אטו מזיד איכא בינייהו, דלר"מ בשוגג תשלומיו תשלומין, ולא בעי לשלומי חולין טהורים, ואתו רבנן למימר בין בשוגג ובין במזיד בעי מיהדר תשלומין	והא הכא דמדאורייתא תשלומי מעליא הוי, דחולין טמאין נמי ראויין להיות קדש כדר' אילעאי לעיל, ואי מקדש בהו כהן, תפסי לה קידושי, וסבר רבי מאיר דאמרי רבנן אין תשלומיו תשלומין, וקשרינן אשת איש לעלמא, ש"מ ב"ד מתנין לעקור דבר מן התורה
*** תרומה טמאה לא חזיא לאכילה, וכהן טהור קאי עלה בעשה, וכהן טמא קאי עלה במיתה, דלא חלק הכתוב לגבי טומאת הגוף בין קדשים טהורים לקדשים טמאים	

קנסינן שוגג אטו מזיד	במזיד	בשוגג	אכל תרומה טהורה, ושילם חולין טמאים
✗	בעי למיהדר שלומי חולין טהורין	לא בעי למיהדר שלומי חולין טהורין	סומכוס משום רבי מאיר
✓	בעי למיהדר שלומי חולין טהורין	בעי למיהדר שלומי חולין טהורין	חכמים

מסכת יבמות דף צ

• ת"ש...

דם שנטמא וזרקו, בשוגג הורצה, במזיד לא הורצה	
<p>והא הכא, דמדאורייתא ארצויי מרצה, דתניא, על מה הציץ מרצה, על הדם ועל הבשר ועל החלב שנטמא בין בשוגג בין במזיד, בין באונס בין ברצון, בין ביחיד בין בצבור,</p>	<p>ואמרי רבנן בברייתא הנ"ל במזיד, לא הורצה, אע"פ שבאמת היה מרוצה אפילו בזרקו במזיד, והשתא דאמרי רבנן שאינה מרוצה, ומביא קרבן אחר תחתיו שמדאורייתא אין חיוב בו, נמצא דקא מעייל חולין לעזרה, ש"מ יש כח ביד חכמים לעקור דבר מן התורה</p>
<p>לעולם י"ל דאין כח ביד חכמים לעקור דבר מן התורה, ומתכפר בקרבן שזרקה דמו במזיד, והא דתני במזיד לא הורצה, היינו להתיר בשר באכילה, אבל ודאי בעלים נתכפרו, ולא בעי לאתויי קרבן אחרינא</p>	
<p>ואין לומר, דזה דאין אוכלים הבשר הוי עקירת דבר מן התורה, דמעקר אכילת קדשים דכתיב "ואכלו אתם אשר כפר בהם", דשב ואל תעשה שלא לאכול בשר קדשים שאני, ולא עקירה בידיים היא, אלא ממילא מיעקרא, אבל תרומה דקאמר לא עשה ולא כלום, ומפקת לה לחולין, עקירה ממש היא</p>	

• אמר ליה רב חסדא לרבה בעאי לאותובך....

רצייתי להקשות עליך עוד מתקנות חכמים הבאות דמצינו שחכמים מעקרין דבר מן התורה....	
ערל	<p>מסכת פסחים - הפורש מן הערלה כפורש מן הקבר, וגר שנתגייר ערב הפסח, אין שוחטין עליו, ואמר בגמרא משום גזירה שמא יטמא לשנה הבאה וכו', אלמא משום גזירה דרבנן מבטלינן ליה מפסח</p>
הזאה	<p>איסור הזאה בשבת אינו אלא מדרבנן דשבות היא, ועומדת בפני הפסח ומבטלתו, דאמרינן הזאה שבות ואינה דוחה שבת</p>
אזמל	<p>לגבי מילה אמור רבנן אין מביאין אותו דרך גגות וקרפיפות, והוצאה דידהו מדרבנן, ומיעקרא מילה בזמנה</p>
סדין בציצית	<p>דמדאורייתא שרי, דכתיב "לא תלבש שעטני" אבל "גדילין תעשה לך", וגזור רבנן משום כסות לילה שפטור מן הציצית ואתי לידי כלאים שלא במקום מצוה, ולכן גזרו שלא ליתן הציצית על הסדין (עי' תד"ה כולהו)</p>
כבשי עצרת	<p>ששחטן שלא לשמן, הדם יזרק והבשר יאכל, דכל הזבחים שזבחו שלא לשמן כשרין, אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה, והרי הן כשלמים דעלמא, ואם היתה שבת, שחלה עצרת בשבת, וניתנה שבת לדחות אצל לשמן, וטעה זה ושגג בשלא לשמן, לא יזרוק.... והא הכא דזריקה בשבת שבות בעלמא הוא... וקתני לא יזרוק, ועקרא שבות דרבנן ג' עשה, דזריקת דם ודהקטרת אימורים ודאכילת בשר</p>
שופר ולולב	<p>מצוות מן התורה אפילו בשבת, וגזרו חכמים ואסרו לתקוע שופר בר"ה או ליטול לולב בסוכות, גזירה שמא יעבירו ד' אמות ברה"ר כדי להוליכו לחכם שילמדנו כיצד לקיים את המצוה</p>
<p>אבל השתא שתירצת לנו שדבר הנעקר ב"שב ואל תעשה" שאין עקירה בידיים אלא עקירה מאליו, אינו נחשב עקירה, א"כ אין ראייה מכאן שחכמים יכולים לעקור דבר מן התורה בקום ועשה</p>	

מסכת יבמות דף צ:

• ת"ש "אליו תשמעון"...

<p>אינו ראיה, דלעולם י"ל דלא ניתנה רשות לחכמים לעקור דבר מן התורה אלא כאן דכתיב "אליו תשמעון", ואין ללמוד מכאן לכל מצות, שדוקא כאן ניתנה רשות לחכמים לעקור משום "דמיגדר מילתא" לעשות גדר ותקנה שהשיבן על ידי כן מעבודת כוכבים</p>	<p>כתיב בנביא אמת, "אליו תשמעון", אפילו אומר לך עבור על אחת מכל מצות שבתורה כגון אליהו בהר הכרמל שהקריב בבמה, ושעת איסור הבמות היתה, ואיכא כרת דשחטי חוץ וכרת דהעלאה, ואפילו הכי שומעין לו, ש"מ שחכמים מעקרין דבר מן התורה....</p>
---	--

• ת"ש בטלו מבוטל...

<p>הקדמה - בעל ששלח גט לאשתו, וקדם ובא אצלה או ששלח לה שליח, ואמר לה, גט ששלחתי לך, בטל הוא, הרי זה בטל, ותנן, בראשונה היה עושה בית דין במקום אחר ומבטלו, ולא היה מודיע לה, התקין רבן גמליאל הזקן שלא יהיו עושין כן מפני תיקון עולם, דזימנין דמבטל ולא ידעה, ואינסבא, ובניה ממזרים</p>		
<p>ועלה תנן, בטלו לגט לפני בית דין במקום אחר, אחר תקנת רבן גמליאל,</p>		
<p>רבי</p>	<p>מבוטל</p>	<p>אע"פ שעובר על תקנת רבן גמליאל</p>
<p>רבן שמעון בן גמליאל</p>	<p>אינו יכול, לא לבטלו,</p>	<p>ולא להוסיף על תנאו, דא"כ מה כח בית דין יפה,</p>
<p>ראיה של הגמרא מרשב"ג - והא הכא דמדאורייתא בטל הגט, ואשת איש היא, ומשום כח ב"ד שהתקינו שלא לעשות כן, אמרינן דהגט לא בטל, וקא שרינן אשת איש לעלמא, ש"מ יש כח ב"ד לעקור דבר מן התורה</p>		
<p>אינה ראיה, דלעולם י"ל דלא ניתנה רשות לחכמים לעקור דבר מן התורה, אלא דכאן אמרינן דכל דמקדש, אדעתא דרבנן מקדש, ואפקעינהו רבנן לקידושין, שלעולם לא היתה אשת איש,</p>		
<p>דאי קדיש בכסף, שוינהו למעות מתנה, ואי קדיש בבאה, כיון דבדעתא דרבנן תלה, ורבנן אמור דכי יהיב לה גט כי האי, תבטל ביאת קידושין, ותיהוי בעילת זנות</p>		

• ת"ש א"ר אלעזר בן יעקב...

<p>שמעתי שב"ד מכין ועונשין שלא מן התורה, ולא לעבור על דברי תורה, אלא לעשות סייג לתורה</p>	
<p>ומעשה באדם אחד שרכב על הסוס בשבת*** בימי יונים, והביאוהו לבית דין וסקלוהו, לא מפני שראוי לכך, אלא שהשעה צריכה לכך</p>	<p>ושוב מעשה באדם אחד שבא על אשתו תחת התאנה (במקום גלוי), והלקהו, לא מפני שראוי לכך, אלא שהשעה צריכה לכך</p>
<p>ואם אינו חייב מיתה מן השמים, יש איסור "לא תרצח" להרגו", ואם אינו חייב מלקות, יש איסור להלקותו, ואפ"ה ממיתין אותו ולוקין אותו, ש"מ יש כח ב"ד לעקור דבר מן התורה</p>	
<p>אינו ראיה, דלעולם י"ל דלא ניתנה רשות לחכמים לעקור דבר מן התורה, ודוקא כאן ניתנה רשות לחכמים לעקור משום "דמיגדר מילתא" לעשות גדר ותקנה שהיו פרוצים בעבירות ועריות</p>	
<p>*** ואלו הן משום שבות, לא עולין באילן ולא רוכבין על גבי בהמה</p>	

מסכת יבמות דף צ:

- ולא זה וזה מטמאין לה....

<p>אשת כהן שנשאת על פי עד אחד, ואח"כ בא בעלה, לא זה וזה מטמאין לה, דכיון דאשה זו אסורה לו, דאשת כהן שנבעלה לאחר אפילו בשוגג או באונס אסורה על בעלה, אסור ליטמא לה, (והשני אינו בעלה, כיון שבעלה הראשון חי)</p>	
"לא יטמא בעל בעמיו להחלו"	"כי אם לשארו הקרוב אליו"
דאסור לטמא לאשתו	ואמר מר "שארו" זו אשתו, דמותר לטמא לאשתו
באשתו פסולה	באשתו כשרה

- אשה שנשאת על פי עד אחד, ואח"כ בא בעלה, לא זה וזה....

<p>טעמא מאי אמור רבנן מציאת אשה לבעלה, כי היכי דלא תיהוי ליה איבה, אבל הכא אנו רוצים שתיהוי ליה איבה ואיבה, ושיתן לה גט</p>	<p>ולא זה וזה זכאין במציאתה</p>
<p>טעמא מאי אמרי רבנן מעשה ידיה לבעלה, משום דקאכלה מזוני, אכל הכא כיון דמזוני לית לה, מעשה ידיה לאו דידה</p>	<p>ולא זה וזה זכאין במעשה ידיה</p>
<p>טעמא מאי אמר רחמנא בעל מיפר, כדי שלא תתגנה, כגון בנדרי עינוי נפש שלא ארחץ ושלא אתקשט, אבל הכא תתגנה ותתגנה, כדי שיתן לה גט</p>	<p>ולא מיפר נדריה</p>

*If you would like the shakla vetarya summaries emailed directly to you (before it is posted on the website),
or to give feedback, please email blumenfeldyaakov@gmail.com.*